

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет східних мов

Кафедра японської мови і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ СХІДНОЇ МОВИ (ЯПОНСЬКОЇ):

(Практична граматики, Практична фонетика,

Практичний курс ієрогліфіки)

для студентів

спеціальності 035 Філологія

освітньої програми 035.069.02 Мова і література (японська)

освітнього рівня першого (бакалаврського)

Київ – 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Протокол №	1751/23
<i>Жильцов</i> (підпис)	(прізвище, ініціал)
«	» 2023 р.

Розробник:

Боришполець Ю.В., старший викладач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Букрієнко А.О., доцент кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Кузьменко Ю.С., старший викладач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Букрієнко А.О., доцент кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Боришполець Ю.В., старший викладач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри китайської мови і перекладу (протокол від «5» вересня 2022 року №1).

Завідувач кафедри японської мови і перекладу

Букрієнко А.О. Букрієнко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми мова і література (японська)

05.09.2022 р.

Гарант освітньої програми Букрієнко (А.О. Букрієнко)

Робочу програму перевірено

26.08.2022 р.

Заступник декана Факультету східних мов

Боришполець (Ю.В. Боришполець)

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. Букрієнко (Букрієнко), «28» 08. 2023 р., протокол № 1

на 2024/2025 н.р. _____ (_____), « » _____ 2024 р., протокол № _____

на 2025/2026 н.р. _____ (_____), « » _____ 2025 р., протокол № _____

на 2026/2027 н.р. _____ (_____), « » _____ 2026 р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни «Практикум східної мови»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	12/360			
Курс	I			
Семестр	1	2		
Кількість змістових модулів з розподілом	3	3		
Обсяг кредитів	6	6		
Обсяг годин, в тому числі:	180	180		
Аудиторні	108	108		
Модульний контроль	12	12		
Семестровий контроль	-	30		
Самостійна робота	60	30		
Форма семестрового контролю		Екзамен/залік		

(Практична граматики)

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60			
Курс	I			
Семестр	1	2		
Кількість змістових модулів з розподілом	1	1		
Обсяг кредитів	1	1		
Обсяг годин, в тому числі:	30	30		
Аудиторні	18	18		
Модульний контроль	2	2		
Семестровий контроль	-	-		
Самостійна робота	10	10		
Форма семестрового контролю				

Практична фонетика

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	8			
Курс	I			
Семестр	1	2		
Кількість змістових модулів з розподілом	4	4		
Обсяг кредитів	4	4		
Обсяг годин, в тому числі:	120	120		
Аудиторні	72	72		
Модульний контроль	8	8		
Семестровий контроль	-	30		
Самостійна робота	40	10		
Форма семестрового контролю		екзамен		

Практичний курс ієрогліфіки

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60			
Курс	I			
Семестр	1	2		
Кількість змістових модулів з розподілом	1	1		
Обсяг кредитів	1	1		
Обсяг годин, в тому числі:	30	30		

Аудиторні	18	18		
Модульний контроль	2	2		
Семестровий контроль				
Самостійна робота	10	10		
Форма семестрового контролю		залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – засвоєння студентами на практиці основ граматичної будови японської мови, зокрема: ознайомлення з частинами мови, категоріями часу, основами синтаксису, формування навичок письма та пізнавальної свідомості у студентів, ознайомлення студентів з основними поняттями і категоріями сучасної фонетики японської мови, формування фонематичного слуху, артикуляційних навичок та навичок інтонування мовлення, розвиток фонетичної компетенції студентів, як складової мовної компетенції; окреслення шляхів практичного застосування отриманих знань, умінь і навичок з практичної фонетики, вдосконалення студентами навичок усного мовлення; розвиток техніки читання, писемних та мовленнєвих навичок, покращення навичок розуміння та інтерпретації тексту, оволодіння новим лексичним та граматичним матеріалом .

Завдання дисципліни передбачають:

- розвивати *загальні компетентності* такі, як комунікативна – володіння на високому рівні усіма видами іншомовної мовленнєвої діяльності; самоосвітня – здатність до мотивованої самооцінки та налаштованість на постійне самовдосконалення;
- розвивати *фахові компетентності* спеціальності: філологічну – розвиток мовних знань, лінгво-комунікативних умінь; проектна – уміння розробити проект; мовну компетенцію – володіння лексичними, граматичними, фонетичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, стилістичної характеристики, системи форм слова, словотворчої структури і можливості сполучення, функції в реченні, способів словотвору, розвиток у студентів граматичних навичок, систематизація та поглиблення знань з нормативної граматики з елементами їх теоретичного осмислення, викладання та практичного застосування; мовленнєву компетенцію – знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту

з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; уміння створювати текст певного типу (лист читача, офіційний лист, рецензія, коментар); володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурного спілкування; перекладацьку компетенцію – володіння термінологічними, лексичними, синтаксичними та морфологічними нормами японської мови та уміння її застосовувати у процесі різних видів перекладу; сукупність компетенцій, необхідних фахівцю для здійснення мовного посередництва як в усній, так і в письмовій формі; здатність визначати текстуальні риси у різних сферах комунікації; обізнаність з тим, про що йдеться в конкретному тексті, у конкретній ситуації мовлення; знання про національно-культурні особливості соціальної і мовленнєвої поведінки носіїв мови: їх звичаїв, етикету, соціальних стереотипів, історії та культури, а також способів використання цих знань в процесі спілкування; компетенції, необхідні для здійснення перекладацької діяльності (стратегії перекладу, перекладацькі прийоми та трансформації); володіння комп'ютерними технологіями, пошук інформації в мережі Інтернет, володіння електронними словниками, вміння критично оцінювати знайдену інформацію; здатність мобілізувати компетенції, отримані зі своєї основної спеціальності і суміжних дисциплін, і успішно застосовувати їх в процесі перекладу професійно орієнтованих текстів).

3.Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

Знання, вміння, розуміння, навички:

- основних лексичних, фразеологічних, фонетичних, словотворних, морфологічних та синтаксичних норм сучасної японської мови;
- сучасних підходів до аналізу тексту і дискурсу; вміння аналізувати та продукувати тексти різної стилістичної спрямованості основною іноземною мовою;
- навчатися протягом життя, удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень;
- досягати морального удосконалення власної особистості;
- перенести мовні знання та мовленнєві вміння у педагогічну практику;
- творчо і критично осмислювати філологічну інформацію для вирішення практичних завдань у сфері професійної діяльності;
- вільного володіння іноземною мовою для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування;
- володіння педагогічною технікою, прийомами професійно-педагогічного самовдосконалення, культурою педагогічного спілкування.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Кількість годин					
	Разом	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
I семестр					
Змістовий модуль I (практична граматики)					
1. Введення в граматику японської мови	4	2	2		
2. Будова японського речення.	6	4	2		
3. Іменник та його категорії	6	4	2		
4. Дієслово та його категорії. Синтаксична роль у реченні.	6	4	2		
5. Прикметники японської мови. Прикметники у ролі означення та у ролі присудка речення.	6	4	2		
<i>Модульний контроль</i>	2			2	
Разом за семестр	30	18	10	2	
Змістовий модуль II (практична фонетика)					
1. Фонетика і фонологія японської мови	4	4	2		
2. Прикладна фонетика.	6	4	2		
3. Звуки мови і мовний апарат.	4	2	2		
4. Приголосні звуки японської мови.	6	4	2		
5. Голосні звуки японської мови.	4	4	2		
<i>Модульний контроль 1</i>	2			2	
6. Склад як Фонологічно-фонетична одиниця	6	4	2		
7. Фонетичне слово, синтагма	6	4	2		
8. Критерії виділення складу і мори	4	2	2		
9. Інтонація, тонізація японської мови	6	4	2		
10. Тональний наголос	6	4	2		
<i>Модульний контроль 2</i>	2			2	
11. Силовий наголос	6	4	2		
12. Фіксований наголос, вільний наголос.	6	4	2		
13. Тон, тонізація.	6	4	2		
14. Висота звуку.	4	2	2		
15. Особливий такт японської мови.	6	4	2		
<i>Модульний контроль 3</i>	2			2	
16. Швидкість мови. Інтонація.	6	4	2		
17. Інтонаційна система японської мови.	6	4	2		
18. Ритм в японській мові.	4	2	2		

19. Складовий ритм.	6	4	2		
20. Короткі тан'ї, довгі тан'ї	6	4	2		
<i>Модульний контроль 4</i>	2			2	
Разом за семестр	120	72	40	8	
Змістовий модуль III (практичний курс ієрогліфіки)					
1. Історія виникнення та запозичення з Китаю.	2	2			
2. Ієрогліфічні компоненти.	4	2	2		
3. Структура та типи ієрогліфів	2	2			
4. Поняття ключа	2	2			
5. Ієрогліфи із ключем для низу та зверху: 花 茶 英 葉 安 字 家 宅 客 室 今 食 会 雪 雲 電; 先見 売 買;	4	2	2		
6. Ключі たれ、かまえ: 広 店 度 病 疲 痛室: 間 開 閉 聞 円 肉; 回 困 国	4	2	2		
7. Ієрогліфи із ключем にゆう: 近 遠 速 週 遅 道	4	2	2		
8. Поняття „змішаного алфавітно-ієрогліфічного" письма.	2	2			
9. Ієрогліфи руху та місця.	4	2	2		
<i>Модульний контроль</i>				2	
Разом за семестр	30	18	10	2	
II семестр					
Змістовий модуль I (практична граматики)					
1. Числівники, лічильні суфікси.	4	4			
2. Категорія спрямованості дії. Категорія стану.	4	2	2		
3. Частки як відмінниковий показник в японській мові.	4	2	2		
4. Конструкції порівняння в японській мові.	2	2			
5. Середина форма дієслова. Вживання в конструкціях.	2	2			
6. ない форма дієслова. Вживання в конструкціях.	4	2	2		
7. Словникова форма дієслова. Вживання в конструкціях.	4	2	2		
8. た форма дієслова. Вживання в конструкціях.	4	2	2		
<i>Модульний контроль</i>	2			2	
Разом за семестр	30	18	10	2	
Змістовий модуль II (практична фонетика)					
1. Вимова звуків: тьоуон, сокуон	6	4	2		
2. Вимова звуків хацуон, ренбоін, вуків групи із санпаку	4	4			
3. Глухий звук.	4	2	2		
4. Дзвінкий звук.	4	4			
5. Напівглухий звук ぱ行.	6	4	2		
<i>Модульний контроль I</i>	2			2	

6. Мусейон. Вимова фонем мусейон.	4	4			
7. Юусейон. Вимова юусейон.	4	2	2		
8. Вимова та інтонування 縮約形.	4	4			
9. Форми з'єднання в японській мові.	6	4	2		
10. Акцент в японській мові アクセント	4	4			
Модульний контроль 2	2			2	
11. Інтонція сумніву.	6	4	2		
12. Інтонція подиву.	4	4			
13. Пауза. Функції пауз. Типи пауз.	4	2	2		
14. Пауза між складнопідрядними та складносурядними реченнями.	4	4			
15. Роль пауз у промові.	6	4	2		
Модульний контроль 3	2			2	
16. Виразність. Мета та функції.	4	4			
17. Акцентоване слово.	6	4	2		
18. Модифікації моделей тонізації слова в тексті.	4	2	2		
19. Шаблонні такти загальноприйнятих японських виразів.	6	4	2		
20. Японські фонетичні та орфоепічні словники.	4	4			
Модульний контроль 4	2			2	
Разом за семестр	120	72	10	8	30
Змістовий модуль III (практичний курс ієрогліфіки)					
1. Ієрогліфи, що вказують на стосунки між людьми.	2	2			
2. Числа та рахувальні суфікси.	4	2	2		
3. Ієрогліфи - дієслова	2	2			
4. Ієрогліфи часу	4	2	2		
5. Радикал によろ : 近く、遠い、速い	2	2			
6. Ієрогліфи-прикметники	4	2	2		
7. Ієрогліфи руху	4	2	2		
8. Ієрогліфи-афікси	4	2	2		
9. Власні назви	2	2			
Модульний контроль	2			2	
Разом за семестр	30	18	10	2	
Разом за рік	360	216	90	24	30

5. Програма навчальної дисципліни (I семестр)

Змістовий модуль I.

Тема 1. Введення в граматику японської мови.

Загальна характеристика японської мови. Історична зумовленість творення мови та її граматики. Основні поняття морфології та синтаксису японської мови.

Тема 2. Будова японського речення.

Поняття про будову японського речення. Частина мови. Іменник в японській мові. Дієслово в японській мові. Синтаксична побудова простого речення. Загальне поняття про структуру речення ПДП підмет + додаток + присудок.

文法

N1 は N2 です – структура простого називного стверджувального речення з присудком, вираженим іменником. Напр.: Я - студент. わたしはがくせいです。

N1 は N2 じゃありません – структура простого заперечного речення з присудком, вираженим іменником. Напр.: Я – не лікар. わたしはいしゃじゃありません。

N1 も - частка も у функції відмінка тотожності. Напр.: Я також викладач. 私も 先生です。

N1 の N2 – частка の у функції родового відмінку. Конструкція приналежності особи певній установі, компанії, країні.

- か? - маркер запитання в японському реченні.

Тема 3. Іменник та його категорії. Синтаксична роль у реченні.

Іменник як частина мови. Поняття роду числа і відмінку в японській мові. Іменник у ролі підмета речення. Іменник у ролі додатка в реченні. Іменник у ролі присудка речення. Іменник у ролі означення в реченні. Ситуативні вправи. Переклад речень. Аналіз та синтаксичний розбір речень.

Тема 4. Дієслово та його категорії. Синтаксична роль у реченні.

Дієслово як частина мови. Поняття категорій часу, виду, перехідності/неперехідності, особи, відміни дієслова в японській мові. Синтаксична роль присудка у реченні. 方面を表す動詞 – дієслова руху.

行きます・来ます・帰ります – «іти», «приходити», «повертатися»

<場所>へ – вираження напрямлення руху до якогось місця через частку へ, яка маркує іменник (місце), куди спрямовується рух.. Вираження активної дії в певному місці. Запрошення до сумісної дії. Ситуативні вправи. Переклад речень. Аналіз та синтаксичний розбір речень.

Тема 5. Прикметники японської мови. Прикметники у ролі означення та у ролі присудка речення.

Прикметник як частина мови. Предикативні та напівпредикативні прикметники в японській мові. Приметники у ролі означення. Особливості творення та вживання.

Прикметники у ролі присудка речення. Особливості творення та вживання. Запитання про враження, смаки. Характеристики предмет, особи. Ситуативні вправи. Переклад речень. Аналіз та синтаксичний розбір речень.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II (Практична фонетика)

Фонологія, фонетичні одиниці

Фонетика і фонологія японської мови

Введення в фонетику і фонологію японської мови. Фонема і алофон. Універсальні фонетичні класифікації. Універсальні акустичні класифікації звуків. Прикладна фонетика. Артикуляційні механізми мовлення. Звуки мови і мовний апарат. Будова мовного апарату. Акустичні характеристики звуків. Методи і засоби акустичного аналізу мови. Акустичні характеристики звукових одиниць

Фонемний склад мови

Приголосні звуки японської мови (сіін). Класифікація приголосних звуків за основними ознаками. За характером перепони (смичне, фрікативне, африкат). За місцем утворення (губні, передньо-, середньо- і задньоязичні, фарінгальні і гортанні; а також зубні, альвеолярні, передньо-, середньо- і задньопіднебінні). За участю резонаторів (носові і неносові). За участю голосових зв'язок (дзвінки, глухі, сонорні). За додатковою середньоязичною артикуляцією (палаталізовані і непалаталізовані). Акустичні характеристики приголосних звуків японської мови (сокуон, юсейон, мусейон та ін.) Голосні звуки японської мови (боін). Класифікація голосних звуків за основними ознаками. За положенням язика в горизонтальній площині (переднього, середнього та заднього ряду). За положенням язика у вертикальній площині (високого, середнього та низького підйому). За роботою губ (лабіалізовані і нелабіалізовані). За положенням м'якого піднебіння (назальні, неназальні). Акустичні характеристики голосних звуків японської мови (тьоон, боін-но мусейка та ін.)

Склад як Фонолого-фонетична одиниця

Фонолого-фонетична одиниця японської мови: склад та мора. Фонетичне слово, синтагма, фраза, фоноабзац, текст. Критерії виділення складу і мори в японському слові.

Інтонація, тонізація, ритм японської мови

Тональний наголос

Наголос. Тональний наголос, силовий наголос. Фіксований наголос, вільний наголос. Тон, тонізація. Висота звуку. Тональний наголос в японській мові. Моделі тонізації слова. Тонізація синтагми. Тонізація речень. Відпрацювання моделей тонізації слів, синтагм, речень.

Інтонація і просодія

Особливий такт японської мови. Хаку. Ніхаку. Санпаку. Футто. Швидкість мови. Інтонація. Принципи опису інтонаційної системи мови. Інтонаційна система японської мови. Інтонаційні моделі японської мови. Відпрацювання інтонаційних і просодичних моделей.

Ритм в японській мові

Ритм в японській мові. Силовий ритм. Складовий ритм. Короткі тан'і, довгі тан'і, ритм при вимові запозичених слів.

Змістовий модуль III (ієрогліфіка)

1. Історія виникнення та запозичення ієрогліфів з Китаю.

Японський термін *кандзі*. Манйогана. Японські інновації в ієрогліфіці. Старі і нові ієрогліфи (旧字体, 新字体).

2. Ієрогліфічні компоненти.

Форма і положення всередині ієрогліфа. Семантичні компоненти. Фонетичні компоненти. Спрощення ієрогліфів.

3. Структура та типи ієрогліфів.

Ієрогліфи-кандзі (漢字)

4. Поняття ключа

Ієрогліфічний ключ (кит. 部首, «заголовок частини»). Форма і положення всередині ієрогліфа. Пошук слів у словнику за допомогою ключа.

5. Ієрогліфи із ключем для знизу та зверху:

花 茶 英 藥 安 字 家 宅 客 室 今 食 会 雪
雲 電; 先見 壳 買;

6. Ключі たれ、かまえ

広 店 度 病 疲 痛室: 間 開 閉 聞 円 肉; 回
困 国

7. Ієрогліфи із ключем にゆう

近 遠 速 週 遅 道

8. Поняття „змішаного алфавітно-ієрогліфічного" письма.

9. Ієрогліфи руху та місця.

行く、来る、帰る、出る、入る、乗る、降りる、着く、渡る、通る

(II семестр)
Змістовий

модуль I (практична граматики)

Числівники, лічильні суфікси

Вираження кількості в японській мові. Поняття про кількісні суфікси.

文法：

1) ひとつ、ふたつ、... とお – ці слова використовуються для рахування предметів кількістю до 10. З 11 використовуються звичні назви чисел.

2) Рахункові суфікси

При перерахуванні деяких видів предметів, або при називанні кількості, до числівників додаються певні суфікси.

一人 – кількість людей, крім одного і двох;

一台 – кількість механізмів, або засобів транспорту, таких як авто, велосипед;

一枚 – кількість тонких і плоских предметів, - листків паперу, тарілок, дисків;

一回 – рази;

一分 – хвилини;

一時間 – години;

一日 – дні;

一週間 – тижні;

一か月 – місяці;

一年 – роки

Використання в реченні завдяки конструкції: ～を・が「数字」～ます
時間・期間 – вираження часу та проміжку часу.

分・時間・日・週間・ヶ月・年

～に～回

Ситуативні завдання

Категорія спрямованості дії. Категорія стану.

Давальний відмінок в японській мові. Засоби вираження передачі та отримання предметів певним особам або від певних осіб у реченні. 貰う／挙げる動詞
Дієслова моделювання руху об'єкту відносно особи, що дає, та особи, що отримує.

Дієслова групи «Давати»	Я => ТИ	Дієслова групи «Отримувати»	Я <
		= ТИ	

Давати, дарувати あげます	Отримувати もらいます
Давати в борг かします	Брати в борг かります
Навчати, викладати おしえます	Навчатися ならいます
Мовець завжди підмет речення	

N1 は N2 (人) に N3 (もの) を V — конструкція передачі/отримання предмету співбесіднику/ від співбесідника. Частка に маркує слова в давальному відмінку. Напр.: Я подарував мамі квіти. Друг позичив мені квиток на автобус. 私は母に花を挙げました。私は友達にバスの切符を借りました。

<場所>で・<人>に借りました／習いました

Частки як відмінниковий показник в японській мові.

Частка як службова частина мови. Поняття категорії відмінка в японській мові. Відмінникові показники японської мови.

Відмінки	Питання	Приклади	Приклади
Тематичний		せんせいは	Вчитель
Називний	хто? що?	せんせいが	Вчитель
Місцевий (стану)	де?	へやに	В кімнаті
Місцевий (дії)	де?	へやで	В кімнаті

Давальний	кому?	せんせいに	Вчителю
Знахідний	кого? що?	ほんを	Книгу
Родовий	чий? котрий?	せいとの	Студента
Направлення	куди? кому?	がっこうへ	В школу
Орудний	ким? чим?	ボールペンで	Ручкою
Вихідний	звідки?	アメリカから	З Америки

Кінцевий	куди?	東京まで	До Токіо
Сумісний	З ким? з чим?	ともだちと	З друзями
Порівняльний	ніж що?	二より	Ніж два

Конструкції порівняння в японській мові.

Поняття про порівняння в японській мові. Ступені порівняння. Порівняння двох предметів. а) N (1) は N (2) より ADJ です。 в) N (1) と N (2) と、どちらが ADJ ですか。 N (1) / N (2) のほうが ADJ です。 Вибір з цілого ряду, набору, групи, категорії N (の なか) で (なに ・ どこ ・ だれ ・ いつ) が いちばん ADJ ですか。 що/ де/ хто/ коли з ІМ самий ПРИКМ? Ситуативні завдання

Серединна форма дієслова. Вживання в конструкціях.

Поділ дієслів на I, II, III дієвідміни. Серединна форма дієслова. Особливості творення. Функціонування серединної форми в японському реченні. Використання форми て V て + ください - вираження прохання. V て + います - вказує на те, що дія відбувається в даний момент. V て + も いい です - конструкція дозволу. V+てはいけません - конструкція заборони. Поєднання речень за допомогою словозміни. Використання форми て. Речення з присудками, вираженими дієсловами V て、V て- Коли два або більше дій відбуваються послідовно, про них йдеться в порядку їх вчинення з використанням форми て. V(1)て から V(2) - Після того, як Дієсл(1)..., ... Дієсл(2)...

ない форма дієслова. Вживання в конструкціях.

Заперечна форма дієслова. Особливості творення.

Функціонування заперечної форми дієслова в японському реченні.

文型

V+ないでください - прохання не виконувати дію

V+なければなりません - обов'язковий порядок виконання дії

V+なくてもいいです - дозвіл не виконувати дію

Ситуативні завдання

Словникова форма дієслова. Вживання в конструкціях.

Словникова форма дієслова. Особливості творення.

Функціонування словникової форми дієслова в японському реченні.

文型

V (辞書形) ことができます
趣味は N を V (辞書形) ことです
V (辞書形) ・ N の まえに

Ситуативні завдання

た форма дієслова. Вживання в конструкціях.

Форма минулого часу дієслова. Особливості творення.

Функціонування минулої форми дієслова в японському реченні.

Конструкції набуття стану та умови.

文型

V+たことがあります

V+たり V+たりします

い ADJ く・な ADJ/N に なります

Ситуативні завдання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II (практична фонетика)

Вимова специфічних фонолого-фонетичних одиниць, акцент

Вимова звуків: тьоуон, сокуон, хацуон, ренбоін, вуків групи із санпаку

長音、促音、撥音、連母音、3拍一つのグループの撥音

Тьоуон, різновиди. Сокуон, різновиди утворення, ритм в словах із сокуон. Хацуон, різновиди вимови в залежності від наступного звука із хацуон. Боін, способи утворення Ренбоін, утворення довгого тан'і за допомогою ренбоін. Звуків групи із санпаку, способи їх утворення, різновиди.

Вимова та ритм фонем 清音 濁音 半濁音 無声音 有声音

Інтонування форм 縮約形

Глухий звук. Вимова глухого звуку. Дзвінкий звук. Вимова дзвінкого звуку. Напівглухий звук ば行. Мусейон. Вимова фонем мусейон. Юусейон. Вимова юусейон. Вимова та інтування 縮約形. Форми з'єднання в японській мові.

Акцент в японській мові アクセント

Інтонація сумніву. Інтонація подиву. 頭高型のアクセント. Акцент на перший склад. Акцент на останній склад 尾高型のアクセント. Акцент на середній склад 中高型のアクセント. Акцент пластичного типу. 平板型のアクセント

Функції та задачі акценту в японській мові.

アクセントの機能と複合のアクセント

Омоніми. Омофони. Залежність акценту від значення омонімічних структур. Ритмізація омонімічних структур. Акцент в омонімічних іменниках. Акцент в омонімічних дієслівних конструкціях.

Виразність в японській мові, культура та етикет мовлення

Пауза в японській мові 区切り・ポーズ

Пауза. Функції пауз. Типи пауз. Знаки пунктуації та зв'язок із паузою. Пауза в кінці речення. Пауза між складнопідрядними та складносурядними реченнями. Пауза як засіб виразності мовлення. Роль пауз у промові.

Виразність в японській мові プロミネンス

Виразність. Мета та функції виразності в японській мові. Засоби фонетичної виразності. Акцентоване слово. Слово, частина виразу із акцентом, підкреслення, виділення, акцентування фраз, слів.

Культура мови, мовний етикет

Мовний етикет. Модифікації моделей тонізації слова в тексті. Модифікація інтонації в тексті. Шаблонні такти загальноприйнятих японських виразів. Комплексне відпрацювання отриманих навичок. Аналіз тексту. Японські фонетичні та орфоепічні словники.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III (ієрогліфіка)

1. Ієрогліфи, що вказують на стосунки між людьми.

友、父、母、兄、姉、弟、妹、夫、妻、彼、主な、奥

2. Числа та рахувальні суфікси.

一、二三、四、五、六、七、八、九、十、百、千、万、円、年。

3. Ієрогліфи – дієслова

食べる、飲む、見る、聞く、読む、書く、話す、買う、教える。

4. Ієрогліфи часу

朝、昼、夜、晩、夕べ、午、前、後、毎、週、曜

5. Радикал にゆう

近く、遠い、速い

6. Ієрогліфи-прикметники

新しい、古い、長い、短い、高い、安い、低い、暗い、多い、少ない、若

い、早い。

7. Ієрогліфи руху

行く、来る、帰る、止まる、走る、歩く、動く

8. Ієрогліфи-афікси

御、大、新、不、家、館、所、園、地、室、場、社。

9. Власні назви

Назви префектур, міст, сіл, річок, гірських вершин, озер та ін.. Назви корпорацій, фірм та ін..

10. Складні слова (терміни)

Терміни, що складаються з двох і більше ієрогліфів та вживаються в різноманітних галузях.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Практична граматики

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Семестр 1		Семестр 2	
			К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
1.	Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
2.	Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-
3.	Відвідування практичних занять	1	9	9	9	9
4.	Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-
5.	Робота на практичному занятті	10	9	90	9	90
6.	Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
7.	Самостійна робота	5	3	15	5	25
8.	Модульний контроль	25	1	25	1	25
Разом			-	139	-	149

Практична фонетика

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Семестр 1		Семестр 2	
			К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
1.	Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
2.	Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-
3.	Відвідування практичних занять	1	36	36	36	36
4.	Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-
5.	Робота на практичному занятті	10	36	360	36	360
6.	Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
7.	Самостійна робота	5	11	55	11	55
8.	Модульний контроль	25	4	100	4	100
Разом			-	551	-	551

Формула виведення коефіцієнта $40/1102=0,036$

Практичний курс ієрогліфіки

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Семестр 1		Семестр 2	
			К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
1.	Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
2.	Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-
3.	Відвідування практичних занять	1	9	9	9	9
4.	Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-
5.	Робота на практичному занятті	10	9	90	9	90
6.	Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
7.	Самостійна робота	5	2	10	2	10

8.	Модульний контроль	25	1	25	1	25
		Разом	-	134	-	134
Формула виведення коефіцієнта				100/268=0,37		

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Практична граматики

1. Створити інтерактивну карту знань на тему синтаксис японського речення.
2. Заповнити таблицю зміни дієслів у часі та ствердженні/запереченні.
3. Створити інтерактивну карту знань на тему предикативних і напівпредикативних прикметників.
4. Виконання тестових та граматичних завдань за темою. Переклад та аналіз речень.
5. Створити таблицю відмінникових показників японської мови в Google docs з сумісним доступом.
6. Заповнити таблицю зміни дієслів в заперечній формі у часі та ствердженні/запереченні.
Переклад речень.
7. Заповнити таблицю зміни дієслів в заперечній формі у часі та ствердженні/запереченні.
Переклад речень.
8. Заповнити таблицю зміни дієслів в заперечній формі у часі та ствердженні/запереченні.
Переклад речень.

Практична фонетика

Фонетика і фонологія японської мови

1. Характеристика органів мовлення.
2. Опис процесу творення звуків за допомогою органів мовлення.

Фонемний склад мови

1. Характеристика фонем.
2. Фонеми та алофони.

Склад як фонологічно-фонетична одиниця

1. Критерії виділення складу і мори в японському слові.
2. Дібрати приклади різних видів складів.

Інтонація, тонізація, ритм японської мови

Тональний наголос

1. Характеристика моделей тонального наголосу.

2. Опрацювати моделі тонізації слів, синтагм, речень на прикладах 5 автентичних текстів (аудіокниг, пісень).

Інтонія і просодія

1. Проаналізувати випадки вираження позитивних і негативних емоцій, емоцій здивування та іронії засобами просодії на прикладах автентичних текстів.

Ритм в японській мові

1. Характеристика ритму в японській мові.
2. Проаналізувати випадки силового ритму на прикладах автентичних текстів.

Вимова звуків: тьоун, сокуон, хатсуон, ренбоін, санхакухітоцу

1. Проаналізувати випадки тьоун, сокуон на прикладах автентичних текстів.
2. Проаналізувати випадки хатсуон, ренбоін та санхакухітоцу на прикладах автентичних текстів.

Вимова дзвінких, глухих та напівглухих звуків та ритм фонем

1. Вивчення класифікації дзвінких звуків.
2. Вивчення класифікації глухих та напівглухих звуків.
3. Артикуляційні особливості дзвінких, глухих та напівглухих звуків.

Акцент в японській мові

1. Проаналізувати випадки різних видів акцентів на прикладах автентичних текстів.

Функції та задачі акценту в японській мові

1. Артикуляційні особливості вимови омонімічних структур іменників та дієслівних конструкцій.

Виразність в японській мові, культура та етикет мовлення

Пауза в японській мові

1. Проаналізувати випадки пауз між словами, паузи в кінці речення, пауз в складних реченнях на прикладах автентичних текстів.

Виразність в японській мові

1. Проаналізувати випадки фонетичної виразності на прикладах автентичних текстів.

Культура мови, мовний етикет

1. Проаналізувати мовні ситуації з точки зору мовного етикету японської мови.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл.

Практичний курс ієрогліфіки

Розробити флеш-картки з ієрогліфами на запропоновану викладачем тематику.

**Карта самостійної роботи студента
Практична фонетика**

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
Змістовний модуль (I семестр)			
1. Фонетика і фонологія японської мови.	Практичне заняття	56*1=5	1 тиждень
2. Фонемний склад мови	Практичне заняття,	56*2=10	1 тиждень
3. Склад як фонологічно-фонетична одиниця	Практичне заняття,	56*2=10	1 тиждень
4. Інтоніяція, тонізація, ритм японської мови	Практичне заняття,	56*2=10	1 тиждень
5. Інтоніяція і просодія	Практичне заняття	56*2=10	1 тиждень
Змістовний модуль (II семестр)			
6. Вимова звуків: тьоун, сокуон, хатеун, ренбоін, санхакухітоцу.	Практичне заняття	56*1=5	1 тиждень
7. Вимова дзвінків, глухих та напівглухих звуків та ритм фонем.	Практичне заняття	56*1=5	1 тиждень
8. Акцент в японській мові.	Практичне заняття	56*2=10	1 тиждень
9. Функції та задачі акценту в японській мові.	Практичне заняття	56*2=10	1 тиждень
10. Пауза в японській мові	Практичне заняття,	56*2=10	1 тиждень
<i>Разом: 50 годин</i>	<i>Разом балів</i>	110	

Практична граматики (I та II семестри)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
Виконати завдання №1	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №2	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №3	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №4	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №5	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №6	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на

			підготовку
Виконати завдання №7	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №8	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Разом		40	

Практичний курс ієрогліфіки

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	Академічний контроль	Бали (місяці)	Термін виконання
Підготувати флеш-картки	аудиторний	4x5 балів	I-II семестр
Разом		20 балів	

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за *модульну контрольну роботу* (модульний контроль).

Форма проведення: письмова

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання: модульна контрольна робота включає 5 завдань, правильне виконання яких оцінюється у 5 балів.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення екзамену: письмова

Тривалість проведення: 60 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання: екзаменаційний білет включає два письмові завдання, кожне з яких оцінюється в 20 балів.

6.5 Орієнтовний перелік тем для семестрового контролю.

1. Особливості фонетики японської мови
2. Культура мови та мовний етикет.
3. Граматичні особливості японської мови.
4. Ієрогліфічний мінімум.
5. Основні перекладацькі прийоми.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки

A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

**7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИКУМ СХІДНОЇ МОВИ (ЯПОНСЬКОЇ)
(Практична граматики)**

Разом – 60 год., з них: практичні заняття – 36 год. (I семестр – 18 год., II семестр – 18 год.), модульний контроль – 4 год. (I семестр – 2 год., II семестр – 2 год.), самостійна робота – 20 год. (I семестр – 10 год., II семестр – 10 год.)

Модулі	I семестр					II семестр							
Теми практичних занять	Введення в граматику японської мови	Будова японського речення.	Іменник та його категорії	Дієслово та його категорії. Синтаксична роль у реченні.	Прикметники японської мови. Прикметники у ролі означення та у ролі присудка речення.	Числівники, лічильні суфікси.	Категорія спрямованості дії. Категорія стану.	Частки як відмінниковий показник в японській мові.	Конструкції порівняння в японській мові.	Середина форма дієслова. Вживання в конструкціях.	な、い форма дієслова. Вживання в конструкціях.	Словникова форма дієслова. Вживання в конструкціях.	た форма дієслова. Вживання в конструкціях.
Відвідування практичних занять	16x9=9					16x9=9							
Робота на практичних заняттях	106x9=90					106x9=90							
Самостійна робота	3x56=15					5x56=25							
Модульний контроль(75)	Модульна контрольна робота (1x 25 балів=25)					Модульна контрольна робота (1 x 25 балів=25)							
Кількість балів за модуль	139 балів					149 бали							
Загальна кількість балів	288 бали												

**«ПРАКТИКУМ СХІДНОЇ МОВИ (ЯПОНСЬКОЇ)
(Практична фонетика)**

Разом – 240 год., з них: практичні заняття – 144 год. (I семестр – 72 год., II семестр – 72 год.), модульний контроль – 16 год. (I семестр – 8 год., II семестр – 8 год.), самостійна робота – 50 год. (I семестр – 40 год., II семестр – 10 год.), семестровий контроль – 30 год. (II семестр – 30 год.),
екзамен

Модулі	I семестр				II семестр			
Теми практичних занять	Фонетика і фонологія Японської мови	Фонемний склад мови	Склад як Фонологічно-фонетична одиниця	Критерії виділення складу і мори в японському слові	Інтонація, тонізація, ритм японської мови	Тональний наголос	Інтонація і просодія	Ритм в японській мові
Відвідування практичних занять	36x16.=36				36x16.=36			
Робота на практичних заняттях	36x10б=360				36x10б=360			
Самостійна робота	11x5б=55				11x5б=55			
Модульний контроль	Модульна контрольна робота (4x 25 балів=100)				Модульна контрольна робота (4 x 25 балів=100)			
Кількість балів за семестр	551 балів				551 балів			
Загальна кількість балів	1102 бали							

(Практичний курс ієрогліфіки)

Разом – 60 год., з них: практичні заняття – 36 год. (I семестр – 18 год., II семестр – 18 год.), модульний контроль – 4 год. (I семестр – 2 год., II семестр – 2 год.)

Модулі	I семестр	II семестр
Теми практичних занять	Практичне заняття 1-9	Практичне заняття 1-10
Відвідування практичних занять (19)	16x9=9	16x9=9
Робота на практичних заняттях (190)	106x9=90	106x9=90
Самостійна робота	2x56=10	2x56=10
Модульний контроль(50)	Модульна контрольна робота (1x 25 балів=25)	Модульна контрольна робота (1 x 25 балів=25)
Кількість балів за модуль	134 бали	134 балів
Загальна кількість балів	268 бали	

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Yoshida Yasuo. Japanese for today. Tokyo: Gakken, 1990.
2. 河野 俊之. 1 日 の 10 発 分 音 練 習. - くろしお出版, 2004 [Ітініті дзю: ппун но хацуон Ренсю:. (Японська вимова: 10-хвилинні вправи на кожен день) / Під.ред.: Кавано Сюнносукє. - Вид.: Курошио сьуппан, 2004]
3. Chieko Kano, Yuri Shimizu, Hiroko Takenaka, Eriko Ishii. Basic kanji book, Vol.1. / Chieko Kano, Yuri Shimizu, Hiroko Takenaka, Eriko Ishii. – Tokyo.: Bonjinsha Co., LTD. 1989. - 269 с. [Основные иероглифы. Часть 1]

Додаткова література:

1. Iori Isao, Takanashi Shino, Nakanishi Kumiko, and Yamada Toshihiro. 日本語文法・ハンドブック。日本、東京: スリーエーネットワーク。2000年.—442 ページ
2. 新日本語の基礎 I。分冊ロシヤ語訳。AOTS .1996年。－151 ページ
3. 新日本語の基礎 I 文法解説書ロシヤ語。AOTS. 1996年。－73 ページ